

De Wereldverbeteraar van PaardenKathedraal

ALKMAAR - De PaardenKathedraal speelt de voorstelling 'De Wereldverbeteraar' van Thomas Bernhard in Theater De Vest. 'De Wereldverbeteraar' vertelt over een man die een hoge onderscheiding ontvangt voor een wetenschappelijk werk dat hij schreef. Het stuk toont de dag van de uitreiking.

regie van Dirk Tanghe wordt gespeeld door Peter de Graef en Marie-Louise Stheins.

'De Wereldverbeteraar' van De PaardenKathedraal is te zien in Theater De Vest op woensdag 28 januari om 20.15 uur. Toegangsprijs f 25.-. Houders van een CJP- of 65+ pas betalen f 20.-.

Uit dit simpele gegeven brouwt Thomas Bernhard een fantastische komedie. Zijn hoofdpersoon is namelijk niet zomaar een suffe professor, maar een vergaarbak van alle slechte irritante en onuitstaanbare trekjes die een mens maar kan bezitten. Molière's Ingebeelde Zieke, Misanthrop en Vrek in één persoon verenigd. Bernhard tekent met 'De Wereldverbeteraar' scherp, maar met humor, een monsterlijke karikatuur van de mens. Een man die zich schellend een weg slaat door het leven, kankerend op alles en iedereen, een toonbeeld van achterdocht en wantrouwen. Zó absurd, dat het herkenbaar wordt. En lachwekkend.

'De Wereldverbeteraar' in een

ALKMAARS
WEEKBLAD
28-01-98

Een intrigerende Wereldverbeteraar

■ TONEEL

De Wereldverbeteraar van Thomas Bernhard, gespeeld door De Paardenkathedraal met Peter De Graef en Marie-Louise Stheins, regie Dirk Tanghe. Gezien: gisteravond in de Goudse schouwburg (grote zaal).

DOOR MARC COUWENBERGH

Hij zal de geschiedenis ingaan als de wereldverbeteraar, maar hij haat de wereld. Frisse lucht is vergif en de bergen houdt hij verantwoordelijk voor zijn verlamming. Zijn rode ogen zijn slecht, horen kan hij niet best meer. Hulpeloos zit hij in een stoel, zijn hoofd kan hij niet meer stil houden, zijn handen kunnen plots angstaanjagend beven. Hij tiran-

niseert zijn omgeving, die in feite niet meer is dan zijn huishoudster. 'Twintig jaar heeft ze op me gehoopt en gewacht om te trouwen', zegt hij. 'Nu gaat ze niet meer weg'. De tragiek is dat hij haar ook niet kan missen. Hij is afhankelijk van haar verzorging, maar heeft haar ook nodig op de momenten waarop hij behoefte heeft aan een omhelzing. Maar door zijn gescheld en wrede opmerkingen is zij immuun geworden voor zijn behoefte aan afhankelijkheid. Als hij geniet van het tikken van haar breinaalden en zich tegen haar aan wil nestelen, staat ze op en loopt weg. Hij weet dat hij een egoïst, maar ook de wereldverbeteraar is. Overall op de wereld analyseren collega-wetenschappers zijn tractaat en schrijven dikke boek-

werken om aan te tonen dat hij helemaal gelijk heeft. Maar de oude baas beseft dat niemand de essentie van zijn boodschap heeft begrepen: Schaf de wereld af! Dat is de enige manier om de wereld te verbeteren. De wereld is niets anders dan een riool dat hoognodig leeg geschept moet worden. Als de hoge heren en dames hem een eredoctoraat komen uitreiken is de tierende tiran een breekbare man die zijn bezoek vertelt over zijn handicaps, maar ze horen hem niet.

Zelden is het onvermogen van mensen om met elkaar te communiceren zo indringend gemaakt als in deze Wereldverbeteraar. Dat onvermogen leidt tot haat en vooral ook tot alles vernietigende zelfhaat. Dit stuk werd door de Oostenrijker Tho-

mas Bernhard in 1979 geschreven als een intellectuele scheldkanonnade waar geen doorkomen aan was, maar in deze voorstelling heeft het, heel knap, veel gevoel gekregen. Zelfs de wereldverbeteraar zelf roept uiteindelijk sympathie op.

Aan het slot lijkt het er zelfs even op dat hij met de huishoudster naar het door hem verafschuwde Interlaken in Zwitserland zal gaan. Maar als uren na de voorstelling deze nog altijd door je hoofd spookt, weet je dat ze in de realiteit nooit zullen afreizen. Er is geen ontkomen aan het patroon van elkaar pijn doen. Het afschaffen van de wereld is de enige oplossing. Of er zouden vaker van dit soort zeldzaam perfect gespeelde intrigerende voorstellingen moeten zijn.